

Jaarstukken 2023

Gemeente
Hengelo

EMU Saldo			Realisatie 2022	Begroting 2023	Realisatie 2023
1.	Mutaties financiële activa				
1a.	(+)	Financiële vaste activa	-17.703	-14.771	-13.049
1b.	(+)	Uitzettingen	44.193	-32.259	50.045
1c.	(+)	Liquide middelen	-44	7.422	42
1d.	(+)	Overlopende activa	8.927	100	-12.008
2.	Mutaties financiële passiva				
2a.	(-)	Vaste schuld	-19.006	-24.023	-24.021
2b.	(-)	Vlottende schuld	5.418	4.349	-6.837
2c.	(-)	Overlopende passiva	5.795	0	28.687
3.	Boekwinst				
3a.	(-)	(Verwachte) boekwinst bij verkoop effecten en (im)materiële vaste activa	-	-	-
Berekend EMU-saldo			43.166	-19.834	27.201

7.3.4 Toelichting op de staat van baten en lasten

7.3.4.1 Incidentele baten/lasten

Incidentele baten / lasten vanaf € 50.000 (bedragen x €1.000)

Taakveld	Omschrijving incidentele baten/lasten vanaf € 50.000 (bedragen x €1.000)	B/L	Bedrag	Toelichting
Programma 1:				
1.2	Vorbereidingskosten strategische agenda veiligheid	L	100	Voor 2023 is incidenteel budget door de Raad beschikbaar gesteld vanuit de strategische agenda voor de voorbereiding op het opstellen van het integraal veiligheidsplan 2024-2026,
Programma 2:				
2.1	Nagekomen energiebelasting uit voorgaande jaren	L	283	We hebben in 2023 kosten van nagekomen energiebelasting uit 2018 tm 2022
2.1	Incidentele bijdrage Anthoniusstraat	L	84	We hebben in 2023 extra kosten van herstraten van de Anthoniusstraat, die gedekt worden door een onttrekking uit de Algemene Reserve (bestemmingsvoorstel budgetoverheveling)
2.1	Incidentele bijdrage Wetplein	L	160	We hebben in 2023 extra kosten van verharding (wegens, straten en pleinen) van het Wetplein
Programma 3:				
3.4	Vorbereidingskosten strategische agenda toekomstbestendige stedelijke ontwikkeling	L	51	Vanuit het voorbereidingsbudget strategische agenda zijn middelen beschikbaar gesteld voor de toekomstbestendige stedelijke ontwikkeling.
Programma 4:				
4.2	Compensatie meerkosten energie	B	190	Wij hebben van het Rijk compensatie ontvangen voor de meerkosten in energie
4.3	NPO middelen	B	475	We hebben incidentele middelen ontvangen vanuit het Nationaal Programma Onderwijs (NPO) en corona gerelateerde onderwijsvertragingen
4.3	NPO middelen	L	325	We hebben Incidentele middelen vanuit NPO en corona gerelateerde onderwijsvertragingen ingezet
6.72d	NPO middelen	L	77	We hebben Incidentele middelen vanuit NPO en corona gerelateerde onderwijsvertragingen ingezet
4.3	Hogere ontvangsten doorstroompunt gelden	B	334	Aanvullende incidentele subsidie om vroegtijdig schoolverlaten te voorkomen en schoolverlaters aan een baan te helpen.
4.3	Hogere uitgaven doorstroompunt gelden i.v.m. ontvangen incidentele gelden	L	334	Aanvullende incidentele subsidie om vroegtijdig schoolverlaten te voorkomen en schoolverlaters aan een baan te helpen.
Programma 5:				
5.2	Compensatie meerkosten energie	B	670	Wij hebben van het Rijk compensatie ontvangen voor de meerkosten in energie

Taakveld	Omschrijving incidentele baten/ lasten vanaf € 50.000 (bedragen x €1.000)	B/L	Bedrag	Toelichting
5.2	Schadevergoeding Twentebad	B	94	Incidentele schadevergoeding voor herstelwerkzaamheden naar aanleiding van lekkage bad
5.2	Schadevergoeding Twentebad	L	69	Incidentele schadevergoeding voor herstelwerkzaamheden naar aanleiding van lekkage bad
5.2	Bijdrage ijsbaan Enschede	L	81	Wij hebben een bijdrage gedaan aan de ijsbaan van Enschede voor continuering exploitatie 2023 - 2024
5.3	SPUK Impuls Jongerencultuur	B	336	Wij hebben een incidentele SPUK ontvangen voor cultuurbeoefening door jongeren
5.3	SPUK Impuls Jongerencultuur	L	336	Wij hebben de middelen vanuit de SPUK uitbetaald aan organisaties die activiteiten voor cultuurbeoefening door jongeren organiseren
5.3	Hengeloos Energiefonds Maatschappelijke Organisaties	L	124	Wij hebben een aantal maatschappelijke organisaties een bijdrage verstrekt voor de gestegen energielasten
5.3	Lokale culturele organisaties	L	149	Wij hebben resterende incidentele coronamiddelen ingezet voor het versterken en vernieuwen van lokale culturele organisaties
5.5	Onderzoekskosten strategische agenda erfgoed	L	95	Wij hebben met incidenteel budget vanuit de strategische agenda een onderzoek uitgevoerd naar de versterking van de erfgoedfunctie.
5.6	Robuuste rechtsbescherming	L	118	Wij hebben POK middelen ingezet om een juridisch loket te openen in de Bibliotheek Hengelo
5.7	Nazorg Projecten Groen	L	50	We hebben in 2023 extra kosten van Nazorg Groen, die voortkomen uit diverse afgeronde projecten

Programma 6:

6.1	Vluchtelingen	B	20.109	Ontvangen incidentele inkomsten Rijk en COA voor de opvang van vluchtelingen in 2023. Daarnaast hebben wij een incidentele compensatie energie Jetten mogen ontvangen.
6.1	Vluchtelingen	L	9.780	Incidentele uitgaven voor de opvang van vluchtelingen.
6.3	Toeslagenaffaire	B	418	Incidentele compensatie van het Rijk en buiten invordering in het kader van de kinderopvangtoeslagenaffaire.
6.3	Toeslagenaffaire	L	234	In het kader van de kinderopvangtoeslagaffaire incidentele uitgaven 2023 bijzondere bijstand voor toeslagen en overige kosten
6.3	Landelijke energieregeling 2023 - verstrekte energietoelagen en uitvoeringskosten	L	6.680	Het Rijk heeft ons in 2023 incidentele middelen gegeven om inwoners te compenseren voor de stijgende energielasten.
6.3	Landelijke energieregeling 2023 - vergoeding uitvoering voor Borne en Haaksbergen	B	64	Ontvangen vergoeding 2023 van de gemeenten Borne en Haaksbergen voor het door de gemeente Hengelo laten uitvoeren van de landelijke energieregeling 2023.
6.3	ROZ Tozo regeling gemeente Hengelo uitvoeringsbudget	B	339	Aanvullende incidentele opbrengsten voor de gemeente Hengelo in het kader van de uitvoering van de Tozo regeling voor andere gemeenten
6.3	ROZ Tozo uitvoeringsbudget als centrum gemeente - directe kosten 2023	L	1.541	Uitvoeringskosten TOZO regeling 2023 voor gemeente Hengelo en overige gemeenten.
6.5	Suppletie BTW re- integratiekosten	B	101	Suppletie voor BTW ontvangsten van re-integratiekosten over 2021 en 2022.
6.5	Suppletie BTW Hazemeijer complex	L	64	Suppletie voor BTW betaling van niet gedeclareerde BCF i.v.m. Hazemeijer complex
6.5	Nieuw Beschut	L	257	Aanvulling negatief eigen vermogen Stichting SWB Beschut (Nieuw Beschut) 2022 en 2023

Programma 7:

7.1	Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA)	B	218	Brede SPUK-regeling voor sport en bewegen, gezondheidsbevordering, cultuurparticipatie en de sociale basis
7.1	Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA)	L	218	Brede SPUK-regeling voor sport en bewegen, gezondheidsbevordering, cultuurparticipatie en de sociale basis
7.3	Afvalbalie (23-NB-7.6)	L	119	Voor 2023 is er incidenteel budget door de Raad beschikbaar gesteld voor de eenmalige verlenging van een mobiel inzamelpunt van Twente Milieu.
7.3	Afvalbalie (23-NB-7.6)	B	119	Wij hebben een onttrekking van de voorziening afval gedaan ter dekking van kosten voor de verlenging van de afvalbalie.
7.3	Invoering Biobox (23-NB-7.5)	L	207	Voor 2023 heeft de Raad incidenteel budget ter beschikking gesteld voor de projectkosten (voorbereiding en plaatsing) van de bioboxen evenals de aanschaf en uitgifte van de biobakjes.
7.4	Subsidiebijdrage Fix-Brigade	L	216	Wij hebben een subsidie verleend aan Energie cooperatie Energie van Hengelo voor de uitvoering van de Fix-brigade. De Fix brigade helpt inwoners met een kleine portemonnee om energie te besparen.
7.4	Subsidiebijdrage Fix-Brigade	B	216	Vanuit het Rijk hebben wij SPUK-middelen ontvangen ter dekking voor de aanpak van Energiearmoede.

Taakveld	Omschrijving incidentele baten/ lasten vanaf € 50.000 (bedragen x €1.000)	B/L	Bedrag	Toelichting
7.4	Subsidiebijdrage Energie cooperatie Energie van Hengelo	L	184	Wij hebben een subsidie verleend aan Energie cooperatie Energie van Hengelo voor de doorontwikkeling en overige activiteiten uit het plan Samen baas over eigen energie.
7.4	Subsidiebijdrage bedrijvenregeling	L	345	We hebben een eenmalige subsidie verstrekt voor bodemsanering in het kader van de bedrijvenregeling.

Programma 8:

8.2	Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)	L	7.646	Vanuit de afwikkeling van project Broek Oost, Landmanserve en deelproject Zuidelijke Laan Hart van Zuid volgt deze mutatie, die wordt verrekend met de reserve Grex (mutatie grondexploitatie)
8.2	Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)	L	-6.977	De aanpassing van de voorziening Grex IEG wordt verrekend met de reserve Grex (mutatie grondexploitatie)
8.2	Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)	L	65	Het resultaat niet in exploitatie genomen gronden wordt verrekend met de reserve Grex (mutatie grondexploitatie)
8.2	Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)	L	140	De rentecompensatie voor De Veldkamp wordt verrekend met de reserve Grex (mutatie grondexploitatie)
8.2	Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)	L	739	De aanpassing in de voorziening voor derden complexen wordt verrekend met de reserve Grex (mutatie grondexploitatie)
8.2	Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)	L	51	Tijdelijke uitbreiding formatie planeconoom wordt verrekend met de reserve grex (mutaties grondexploitatie) (23-FP-8.1)
8.2	Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)	L	-282	De aanpassing van de voorziening NIEGG wordt verrekend met de reserve Grex (mutatie grondexploitatie)
8.2	Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)	B	-494	De tussentijdse winstneming van Dalmeden wordt verrekend met de reserve Grex (mutatie grondexploitatie)
8.2	Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)	B	97	De tussentijdse winstneming van Veldwijk Noord wordt verrekend met de reserve Grex (mutatie grondexploitatie)
8.2	Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)	B	537	Het resultaat BXL wordt verrekend met de reserve Grex (mutatie grondexploitatie)
8.2	Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)	B	881	Het resultaat vanuit erfpacht wordt verrekend met de reserve Grex (mutatie grondexploitatie)
8.2	Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)	B	94	Het resultaat vanuit gronden in verhuur wordt verrekend met de reserve Grex (mutatie grondexploitatie)
8.2	Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)	B	216	Opbrengt verkoop perceel aan de Meijersweg wordt verrekend met de reserve Grex (mutatie grondexploitatie)
8.3	Spoorzone en stedelijke ontwikkeling (22-NB-8.3)	L	140	Voor 2022 en 2023 is er incidenteel budget door de Raad beschikbaar gesteld om onderzoeken te doen, het netwerk te onderhouden en projecten te initiëren. Dit bedrag wordt betaald uit de reserve ruimtelijke kwaliteit binnenstad.
8.3	Subsidiebeschikking Flex- en transformatiewoningen	L	826	Wij hebben een subsidie verleend aan Welbions voor de bouw van flex- en transformatie woningen.
8.3	Subsidiebeschikking Flex- en transformatiewoningen	B	826	Vanuit het Rijk hebben wij SPUK-middelen ontvangen voor de bouw van flex- en transformatie woningen voor Ontheemden, vergunninghouders en andere spoedzoekers.
8.3	Subsidiebeschikking huisvesting aandachtsgroepen	L	160	Wij hebben een subsidie verleend aan Welbions in het kader van huisvesting aandachtsgroepen dat onderdeel aanmaakt voor de bouw van flex- en transformatie woningen.
8.3	Subsidiebeschikking huisvesting aandachtsgroepen	B	160	Vanuit het Rijk hebben wij SPUK-middelen ontvangen om extra woon- en verblijfsruimten voor aandachtsgroepen te realiseren.

Programma 9:

0.3	Beheer overige gebouwen en gronden	L	395	Van de verkoop van het pand aan de S. Klinkhamerstraat volgt een incidentele last vanuit het afboeken van de boekwaarde
0.3	Beheer overige gebouwen en gronden	B	395	Vanuit de verkoop van het pand aan de S. Klinkhamerstraat volgt een incidentele baat
0.3	Beheer overige gebouwen en gronden	L	165	De kosten voor af te stoten panden worden verrekend met de reserve vastgoedbedrijf
0.3	Beheer overige gebouwen en gronden	L	111	De incidentele inhuur voor het vastgoedbedrijf wordt verrekend met de reserve vastgoedbedrijf
0.4	Storting voorziening spaarverlof	L	374	Door de toename van het spaarverlof en de jaarlijkse herwaardering van het uurtarief moet de voorziening op peil worden gebracht.
0.4	ROZ Tozo uitvoeringsbudget als centrum gemeente - directe kosten 2023	L	443	Overhead uitvoeringskosten TOZO regeling 2023 voor gemeente Hengelo en overige gemeenten.
0.5	Eenmalig dividend Enexis vanwege verkoop dochter	B	142	Enexis heeft Fudura BV verkocht. Dit leidde eenmalig tot een dividend van € 142.000 boven het reguliere dividend.

Taakveld	Omschrijving incidentele baten/ lasten vanaf € 50.000 (bedragen x €1.000)	B/L	Bedrag	Toelichting
0.5	Enmalig extreem hoog dividend Twence	B	1.287	Twence heeft geprofiteerd van de buitengewoon hoge prijzen op de energiemarkt in 2022. Gemeenten ontvingen hierdoor een niet eerder vertoond hoog dividend. Na doorgeven van het afgesproken dividend aan de afvalexploitatie, verwachtten we € 200.000 bijdrage aan de algemene middelen. Dit is € 1.487.000 geworden.
0.7	Gemeentefonds - Faciliteitenbesluit opvangcentra (DU)	B	79	ia het gemeentefonds hebben wij middelen uitgekeerd gekregen middels de decentralisatie-uitkering Faciliteitenbesluit opvangcentra (2022 en 2023). In het faciliteitenbesluit is geregeld dat de gemeenten die een opvangcentrum voor asielzoekers hebben een decentralisatie-uitkering krijgen om hun werkzaamheden in en voor de opvangcentra te kunnen vergoeden.
0.7	Gemeentefonds - Maatschappelijke begeleiding statushouders (DU)	B	78	In het gemeentefonds hebben wij middelen uitgekeerd gekregen middels de decentralisatie-uitkering Maatschappelijke begeleiding statushouders (t/m 2023). Voor de maatschappelijke begeleiding van inburgeringsplichtige asielmigranten en hun gezinsleden vanuit de oude Wet Inburgering 2013 ontvangen wij middelen.
0.7	Gemeentefonds - Bodembescherming (DU)	B	362	In het gemeentefonds hebben wij middelen uitgekeerd gekregen middels de decentralisatie-uitkering bodembescherming (t/m 2023). Het betreft een tegemoetkoming in de kosten voor het uitvoeren van taken die de Wet bodembescherming toekent aan de gemeente.
0.7	Gemeentefonds - Invoeringskosten Omgevingswet (DU)	B	380	In het gemeentefonds hebben wij middelen uitgekeerd gekregen middels de decentralisatie-uitkering invoeringskosten Omgevingswet (in 2022 en 2023). Het betreft een tegemoetkoming voor de invoeringskosten als gevolg van deze nieuwe Wet.
0.7	Gemeentefonds - Leerlingenvervoer Oekraïne (DU)	B	98	In het gemeentefonds hebben wij middelen uitgekeerd gekregen middels de decentralisatie-uitkering Leerlingenvervoer Oekraïne voor een tegemoetkoming voor de kosten die gemeenten hebben gemaakt voor het vervoer van Oekraïners naar scholen (periode januari 2023 t/m 31 juli 2023).
0.7	Gemeentefonds - Meerkosten Oekraïne sociaal domein (DU)	B	114	In het gemeentefonds hebben wij middelen uitgekeerd gekregen middels de decentralisatie-uitkering Meerkosten Oekraïne sociaal domein (in 2022 en 2023). Het betreft een tegemoetkoming in de meerkosten.
0.7	Gemeentefonds - Wet goed verhuurderschap (DU)	B	84	In het gemeentefonds hebben wij middelen uitgekeerd gekregen middels de decentralisatie-uitkering Wet Goed Verhuurderschap (in 2023) zodat gemeenten meer mogelijkheden krijgen om malafide verhuurderschap en discriminatie op de huurmarkt gericht aan te pakken.
0.7	Gemeentefonds - Taal voor onthemden uit Oekraïne (DU)	B	85	In het gemeentefonds hebben wij middelen uitgekeerd gekregen middels de decentralisatie-uitkering Taal voor onthemden uit Oekraïne (in 2023) Onthemden uit Oekraïne hebben nu beperkte mogelijkheden om de Nederlandse taal op vrijwillige basis te leren. Dit is wel noodzakelijk om een hogere arbeidsparticipatie te realiseren.
0.7	Gemeentefonds - Energietoeslag (DU)	B	4.582	Incidentele middelen voor energietoeslag om inwoners te compenseren voor de stijgende energielasten.
0.10	Totaal incidentele toevoegingen reserves	L	45.715	Incidentele toevoegingen aan de reserves van bedragen > € 50.000 zoals opgenomen in de mutaties reserves
0.10	Totaal incidentele onttrekkingen uit reserves	B	32.885	Incidentele onttrekkingen uit aan de reserves van bedragen > € 50.000 zoals opgenomen in de mutaties reserves
	Totaal (t.b.v. kengetal structurele exploitatieruimte)	B	66.571	
	Totaal (t.b.v. kengetal structurele exploitatieruimte)	L	71.992	

7.3.4.2 Structurele toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves 2023

Taakveld	Omschrijving structurele dotatie/onttrekking aan reserve	D / O	2023
0.10	Dotatie reserve organisatieontwikkeling	D	45.317
0.10	Onttrekking reserve Bodemsanering	O	629.089
0.10	Dotatie reserve Bodemsanering	D	361.198
0.10	Onttrekking reserve vastgoedbedrijf	O	126.786
0.10	Dotatie algemene reserve (rente)	D	5.000
0.10	Onttrekking reserve dekking kapitaallasten	O	231.678
	Totaal dotaties	D	411.515
	Totaal onttrekkingen	O	987.553

7.3.4.3 Aanwending onvoorzien

Wijziging begroting	Stuk nummer	Omschrijving	Pr.	B&W datum	Mutatie	Nieuw Saldo
		Onvoorzien (primitieve begroting)				116.000
		Onvoorzien structureel (primitieve begroting)				50.000
Eindstand						166.000

In 2023 is er geen beroep gedaan op het budget voor onvoorzien.

7.3.4.4 Gebeurtenissen na balansdatum

In 2024 worden een aantal nieuwe grondexploitaties aangeboden aan de Raad voordat de jaarrekening 2023 wordt vastgesteld door de Raad. Grondexploitaties moeten alsnog worden verwerkt in de jaarrekening van 2023 als ze materieel van betekenis zijn. Grondexploitaties met een negatief resultaat hebben gevolgen voor de reserve en zijn daarmee in die zin materieel van betekenis.

Het gaat om drie grondexploitaties:

- Campus Driene
- Woonwagen locaties
- Beekstraat en omgeving

Deze hebben een totaal tekort van € 3,0 miljoen. Voor het tekort zal een aanvullende voorziening getroffen worden ten laste van de reserve.

Bij Campus Driene en de woonwagenlocatie worden daarnaast gronden uit de niet in exploitatie genomen gronden uitgenomen, waardoor de verplichte voorziening die getroffen is voor het verschil tussen de boekwaarde en de verkeerswaarde van deze gronden, vervalt. Dit levert een voordeel in de reserve op van € 1,3 miljoen. Met de vaststelling van deze grondexploitaties wijzigt de reserve dan van € 21,5 miljoen naar € 19,8 miljoen. De grondexploitaties worden verwerkt in de begroting 2025.

Voor een uitgebreide toelichting verwijzen we naar hoofdstuk 6 van deel I van de herzieningen.

7.3.4.5 Rechtmatigheidsverantwoording

Verantwoordelijkheid college van burgemeester en wethouders

De baten en lasten alsmede de balansmutaties moeten getrouw in de jaarrekening worden opgenomen. Uit het getrouw opnemen van de baten en lasten alsmede de balansmutaties, blijken een drietal rechtmatigheidscriteria niet expliciet. Dit betreffen het begrotings-, voorwaarden-, en misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium. In deze rechtmatigheidsverantwoording licht het college van burgemeester en wethouders toe in hoeverre bij de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties het begrotings-, voorwaarden-, en misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium zijn nageleefd. Dit houdt in dat de verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties in overeenstemming zijn met door de raad vastgestelde kaders zoals de begroting en gemeentelijke verordeningen en met bepalingen in de relevante wet- en regelgeving. Bij de waarderingsgrondslagen in de jaarrekening is het door de raad op 31 januari 2024 vastgestelde normenkader van de relevante wet- en regelgeving verder toegelicht.

Deze verantwoording hanteert een grensbedrag omdat alleen de van belang zijnde aspecten in de verantwoording hoeven te worden betrokken. Deze grens is door de raad bepaald en bedraagt 3% van de totale lasten inclusief toevoegingen aan de reserves en is daarmee vastgesteld op € 12.125.250,-. De grondslag voor deze verantwoording is de Kadernota Rechtmatigheid 2023 van de Commissie BBV van november 2023.

Bevinding

Het college is van mening dat de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties **rechtmatig** tot stand zijn gekomen binnen de daarvoor gestelde grens.

In de paragraaf bedrijfsvoering is op basis van de Kadernota rechtmatigheid van de commissie BBV en op basis van de afspraken met de raad aanvullende informatie opgenomen over de financiële rechtmatigheid. In deze paragraaf heeft het college ook beschreven welke actie hij onderneemt om vermelde afwijkingen in de toekomst te voorkomen.